

**TMMOB Başkanı
Yavuz ÖNEN ve
Yürütme Kurulu
Üyeleri, Deprem
Bölgesinde
yaptıkları tespit, araş-
tırma ve
önerileri konusunda
kamuoyuna
aşağıdaki
açıklamayı
yapmışlardır.
Ankara,
1 Temmuz 1998**

"Bölgedeki deprem nedeniyle yaşamlarını yitirenlerin ailelerine başsağlığı diliyor ve yaralı olarak kurtulanların da bir an önce sağlıklarına kavuşmalarını diliyoruz.

Bölgede yaptığımız inceleme ve tespitlerimizi dile getirmediğimiz;

-Türkiye'nin deprem açısından en riskli ülkelerden biri olduğunu,

- Türkiye topraklarının % 92'sinin aktif deprem kuşağında yer aldığını ve nüfusunun % 95'inin bu bölgelerde yaşamakta olduğunu bilmesini istiyoruz.

Türkiye'nin yerleşim alanlarının % 95'i, sanayi merkezlerinin %98'i deprem riski yüksek alanlarda yer almaktadır. Her 1.1 yılda yıkıcı bir deprem yaşayan Türkiye'de, depremlere karşı hazırlıklı olmamız ve gerekli etkin önlemleri almamız artık zorunlu hale gelmiştir,

Türkiye henüz depreme karşı dayanıklı yapı üretmede ve deprem sonrası kurtarma ve yardım organizasyonunda denetimsizlik ve başbozukluk içindedir,

Türkiye'de yerleşim kararlarının alınması ve uygulanması siyasi ve bürokratik erk'in ekonomik ve siyasal rant sağlama alanı haline gelmiş, insanların yaşamları ve gelecekleri üzerlerine alınan planlama kararları bir yağma ve vurgun aracı olarak kullanılmış ve bu durum deprem bölge-

sindeki yerleşimlerde açıkça ortaya çıkmıştır.

Ceyhan'da kent planlarında 2 kat olarak alınan yerleşim kararları, jeolojik araştırma ve raporlar hiç dikkate alınmadan ekonomik ve siyasal çıkarlar için 10 kata çıkarılmıştır.

Deprem bölgesinde ve özellikle Ceyhan'da yola çıktığı yıkımların ve ağır hasarın ortaya çıktığı yapılaşma alanları daha çok yüksek katlı, yoğun inşaat alanları ve yeni yapılarıdır. Bölgenin zemin özellikleri dikkate alınmadan yerel yönetimler tarafından verilen yoğun ve yüksek yapılaşmalar hasarın ağır boyutlara ulaşmasına neden olmuştur.

Türkiye'nin diri fay haritaları ve deprem bölgesi haritaları üyelerimizce yapılmış ve ilan edilmiş olmasına rağmen yerleşim alanlarının seçilmesi ve planlanmasında gözönüne alınmamıştır.

Yaptığımız incelemeler sonucunda, "karpuzcu" müteahhit örneğinde olduğu gibi ehil olmayan kimselerin tamamen aşırı kar amacıyla müteahhitlik yaptıklarını, yerel yönetimlerin mesleki denetimi uygulamadıklarını ve böylece mühendislik hizmetlerinin halka ulaşmasının engellendiğini tespit etmiş bulunmaktayız.

Bunun sonucu olarak kullanılan inşaat malzemelerinin standartlarının düşük olduğu, demir ve beton kalitesinin teknik koşullara uymadığı görülmüştür.

1 ve 2, derece deprem bölgesi olan yörede meslek odalarının yıllardır yaptıkları ikazlar; merkezi yönetimler, belediyeler tarafından dikkate alınmamıştır. Belediyelerin siyasi ve ekonomik rant hesapları ön plana çıkmış, kent planları bu çıkarlar doğrultusunda sürekli olarak değiştirilmiştir.

Deprem sonrası kurtarma ve yardımda yaşanan eksiklik ve kargaşa, depremden zarar görmüş halkı güç durumda bırakmış ve zor koşullarda yaşamaya mahkum etmiştir. Bu terkedilmişliğe rağmen, bu sonuçların sorumluları olan siyasi parti temsilcileri bu felaket ortamını dahi siyasi şov alanı olarak kullanmaktadırlar. Oysa

halkın ihtiyacı; bugüne kadar hala sağlanmamış olan gıda, battaniye, çadır ve sağlıklı yaşam ortamlarıdır.

TMMOB olarak;

- Halkın zorunlu ihtiyaçlarının, daha fazla vakit geçirilmeden derhal karşılanmasını,
- Türkiye'nin her yerinde geçerli olacak, TMMOB'nin Ortak Mesleki Denetim Uygulamasının hemen başlatılması için Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca bir genelgenin yayımlanmasını, bu uygulamanın kalıcı yasal bir güvenceye kavuşturulması için, İmar Yasası'nda gerekli değişikliğin yapılmasını,
- Bu kapsamda bütün belediyelerin mesleki denetim uygulaması kapsamına alınmasını,
- Tüm canlı yaşamının geleceğini belirleyen yerleşim karar ve planlarının siyasi erk'in çıkar alanı olmaktan kurtularak, siyasi ve ekonomik rant alanı dışına çıkarılarak, karar süreçlerine toplumun bütün kesimlerinin ve örgütlerinin doğrudan katılacağı bir sürecin başlatılmasını,
- Mühendislik projeleri ve hesaplarına uygun kalitede demir ve beton malzemesinin kullanılmasını,
- Dere yata manndan çıkarılan tüvenan malzeme ile beton yapımının yasaklanmasını,
- Özellikle bölgeyi etkisi altına alan aktif fay zonlarındaki makro deprem gelişmelerini izlemek üzere deprem kayıt cihazlarının (sismograf) acilen yerleştirilmesini,
- Yapı üretim sürecinin sıkı bir denetim altına alınarak, yapı yapma kurallarının bilimsel olarak ve kamu çıkarları açısından yeniden düzenlenmesini,
- Yerleşim ve yer seçimi karar ve planlarının; Türkiye Diri Fay Haritaları, Türkiye Deprem Bölgeleri Haritaları ve "Deprem Risk Analizleri"nin dikkate alınarak hazırlanmasını istiyoruz.

Meslek Odalarımızın, deprem anından başlayan ve gönüllü olarak sürdürdüğü halka yardım ve bilgilendirme çalışmalarının devam edeceğini ilan ediyoruz."

Yavi MÖNEN
Başkan